

Wat is een kritische houding?

Kritisch denken is een wapen tegen cognitieve valkuilen (FIO). Het uit zich in volgende houdingen:

- 'Fair minded' zijn: eerlijk zijn met argumenten pro en contra;
- Inzicht nastreven in:
 - o Mogelijke argumenten die zouden aantonen dat eigen opvattingen fout zijn;
 - Wat haalt mijn theorie/ stelling onderuit?
 - Bv. theorie ontstaan aarde: fossielen van 10.000 jaar oud die zitten in geologisch lagen van 100.000 jaar oud
 - o Onderzoeksmethodes die onderscheid kunnen maken tussen het waarschijnlijke en het onwaarschijnlijke;
 - o In de manier waarop ik mijn wereldbeeld vorm;
- Een open geest nastreven, altijd bereid zijn om:
 - o Eigen opvattingen: uitgangspunten, argumenten... kritisch te analyseren;
 - o Andere gezichtspunten te bestuderen;
 - o Eigen opvattingen op te geven/ aan te passen aan nieuwe betrouwbare inzichten;

Kenmerken van kritisch denken:

- Onnatuurlijk:
 - o Is op zich psychologisch 'onnatuurlijk' – ons brein werkt zo niet. Onze hersenen zijn niet gemaakt om 'de best mogelijke waarheid' te kennen;
 - o Moet dus aangeleerd/ ingeoeft worden vooraleer het een normale attitude wordt;
 - o Kritisch denken is iets wat blijvende inspanning vraagt.
- Lastig/ oncomfortabel: permanent bevragen van argumenten:
 - o Kritisch denker verandert soms van mening, maar dan op basis van een goede argumentatie;
 - o Onkritisch denker verandert nooit van mening;
- Tijdloos: Resultaat overstijgt het hier en nu;
- Is niet:
 - o Een beroep doen op status, titel, maatschappelijke positie.;
 - o Navolging eisen en intimideren...;
 - o Vooraf vastgelegd 'denken';
 - o Beroep doen op het bovennatuurlijke om het wetenschappelijk te verklaren;
 - o Geen onderscheid maken tussen wat waarschijnlijk is en wat minder waarschijnlijk is;
 - o Geweld gebruiken/ bedreigen;
 - o Gebruik van drogredenen;
 - o Enkel op eigen intuïtie vertrouwen;
 - o Tradities volgen omwille van de tradities;
 - o Een beroep doen op enige vorm van openbaring; 'blind geloof' in het woord van God.